

UKREPI iz Načrta za kakovost zraka za aglomeracijo Maribor v 2020

Strnjeno poročilo iz Odloka o načrtu za kakovost zraka za leto 2020

V letu 2020 je bilo v Načrtu za kakovost zraka za aglomeracijo Maribor skupaj planiranih 9.901.887 EUER, realiziranih pa 8.175.670 EUR, kar pomeni 82,5% realizacijo.

Najmanjša realizacija je na področju daljinskega ogrevanja in ogrevanja s plinom.

Planirana sredstva niso bila dosežena na področju Ukrepov na področju spodbujanja učinkovite rabe energije in obnovljivih virov, saj ne Energetika in ne Plinarna nista vlagali sredstev na to področje nobenih sredstev.

Energetika Maribor je podala obrazložitev, da pristojna ministrstva niso pripravila ustreznih razpisov, na katere bi se lahko prijavi, vendar je potrebno poudariti, da je bil načrtovan vložek v daljinsko ogrevanje v deležu: MOM 350.000, financiranje države (razpisi) 2.150.000 in lastni vložek Energetike (drugi subjekti 3.550.000). Kljub razpisom torej Energetika v področje URE in OVE ni vlagala nobenih sredstev.

Plinarna je načrtovala sredstva od države v vrednosti 600.000, ki niso bila realizirana, lastnih sredstev niso načrtovali, bilo pa je realiziranih za 126.000 sredstev drugih ukrepov (novi priključki).

V večji meri od planiranih (601.000) so bila realizirana sredstva na področju ogrevanja gospodinjstev (EKO sklad) v vrednosti 2.604.312 in horizontalni ukrepi, ki jih je izvajal JMSS v ukrepe sanacije stanovanj.

Na področju prometa se je vložilo skoraj štiri krat več sredstev od planiranih (realizirano 3.972.628 EUR), poudarek je bil na trajnostni mobilnosti, športnih programih, največji delež pripada izboljšanju cestne infrastrukture in ureditvi kolesarskih poti, umirjanju prometa in nabavi novejših komunalnih vozil.

Drugi ukrepi dajejo poudarek na ozelenitvi mesta, zasajevanju dreves, tudi tukaj je bila realizacija štiri krat višja od planiranih sredstev (45.000).

Maribor, april 2021

4.1 Učinkovita raba energije in obnovljivih virov

št. ukrepa/
ODGOVOREN/
sodeluje

4.1.1 Daljinsko ogrevanje

Vrednost v
€

4.1.1.1 ENERGETIKA	Uvajanje OVE v sistem daljinskega ogrevanja IZVEDBA UKREPA: Energetika Maribor v letu 2020 ni izvedla nobene načrtovane aktivnosti. Ključni razlogi so to so: • kljub nenehnim pobudam Energetike Maribor pristojna ministrstva niso pripravila ustreznih razpisov, na katere bi Energetika lahko prijavila načrtovane projekte, • v zvezi s širitvijo sistema daljinskega ogrevanja in priključevanja novih odjemalcev in s tem nadomeščanja obstoječih kurilnih naprav pa kljub načrtovanim investicijam Energetike Maribor v infrastrukturo MOM v letu 2020, Mestna občina Maribor ni izvedla nobene.	0
4.1.1.2 ENERGETIKA	Širitev sistemov daljinskega ogrevanja in povečevanje odjema iz daljinskega ogrevanja IZVEDBA UKREPA:	0
4.1.1.3 ENERGETIKA	Ugotavljanje možnosti in spodbujanje mikro sistemov za daljinsko ogrevanje na lesno biomaso (DOLB) v primestnih naseljih in vaseh IZVEDBA UKREPA:	0
4.1.1.4 ENERGETIKA	Spodbujanje zamenjav obstoječih kurilnih naprav z možnostjo priključitve na sistem daljinskega ogrevanja, kjer je to mogoče IZVEDBA UKREPA:	0
4.1.1.5 ENERGETIKA	Obnova kotlovnice in združevanje priključevanja na ogrevanje z njimi IZVEDBA UKREPA : Energap od leta 2011 sodeluje z upravitelji večstanovanjskih objektov pri čemer posebno pozornost namenjamo rabi ELKO za ogrevanje večstanovanjskih objektov. V obdobju 2011 - 2019 se je raba ELKO v večjih stanovanjskih kotlovnica znižala za 77 %. Razlog temu je predvsem v zamenjavi energenta v nekaterih kotlovnica kot tudi ta, da se raba energije znižuje zaradi energetskih obnov (predvsem izolacij fasad) nekaterih objektov v preteklih letih. Po podatkih, prejetih od upraviteljev so vse prenovljene kotlovnice zadnjih let prešle iz ELKO na ZP ali DO. Vsem potencialnim investitirjem je Energap na voljo z informacijami in strokovno pomočjo v povezavi z možnostjo vzpostavitve manjšega visoko učinkovitega sistema daljinskega ogrevanja na OVE, kjer ni na voljo toplovodnega omrežja in omrežja zemeljskega plina.	0

4.1.2 Ogrevanje s plinom

4.1.2.1 PLINARNA	Priključevanje objektov na plinovodno omrežje IZVEDBA UKREPA: - Izvedeno 84 hišnih plinovodnih priključkov v skupni dolžini 1.564 m. - Priključenih 118 novih odjemalcev s skupno močjo cca. 6,5 MW	126.000
----------------------------	---	---------

4.1.3 Ukrepi na področju naprav za ogrevanje gospodinjstev

4.1.3.1 EKO SKLAD	Dodatno spodbujanje zamenjav obstoječih kurilnih naprav z ustrežnejšimi malimi kurilnimi napravami in drugimi načini ogrevanja z obnovljivimi viri energije IZVEDBA UKREPA: EKO sklad je s subvencijami spodbujal naslednje ukrepe na področju energetike: vgradnjo stavbnega pohištva, kondenzacijske kotle na zemeljski plin, kotle na biomaso, prezračevanje z vračanjem toplote, toplotno izolacijo strehe in fasade, toplotne črpalke, gradnjo ali nakup nizkoenergetskih hiš, celovito obnovo stanovanjskih stavb energetske optimizacijo in druge manjše posege na področju energetike.	2.419.633
4.1.3.2 EKO SKLAD	Dodatno spodbujanje uporabe solarnega ogrevalnega sistema v stanovanjskih stavbah IZVEDBA UKREPA: EKO sklad je v okviru subvencij spodbujal vgradnjo sprejemnikov sončne svetlobe in fotovoltaično samooskrbo.	128.679
4.1.3.3 DIMNIKARJI	Svetovanje občanom, ki ga izvajajo izvajalci dimnikarskih storitev, glede boljše uporabe kurilnih naprav in merjenje vlažnosti lesne biomase IZVEDBA UKREPA: Posebno pozornost iz vidika svetovanja posvečamo ob zamenjavi kurilnih naprav. Vlažnost lesa se meri ob ugotovljenih napakah pri zgorevanju ali ob meritvah, ki so predpisane le za določen tip kurilnih naprav na biomaso. Vodenje evidenc je zakonsko predpisano in vsak mesec moramo poslati predpisane zapisnike o opravljenih storitvah v državno evidenco Evidim.	0
4.1.3.8 ZAVOD ZA GOZDOVE	Sanitarno čiščenje slovenskih gozdov in uporaba še uporabne lesne biomase za trdno gorivo v kotlovnica IZVEDBA UKREPA:	0
ENERGETIKA	Ukrep se izvaja sproti v okoljih, kjer daljinsko ogrevanje deluje. Stroški tu niso evidentni saj vsa dela opravijo lastniki gozdov s poplačilom odkupovalca. Na območjih občin je v letu bilo na razpolago za tovrstno ogrevanje cca 2315 m3 lesa iz naslova varstveno sanacijskih sečenj (upoštevano 20% posekane mase) in poseka oslabelega drevja (upoštevano 50% posekane mase), kar predstavlja 19% vsega posekanega lesa na tem območju.	
4.1.3.11 UKPP	Trajno odvažanje lesne biomase kot ostanka obrezovanja sadnega in okrasnega drevja v sezoni IZVEDBA UKREPA:	56.000
SNAGA	Za vse zelene javne površine med katere v večjem delu spadajo obcestne zelenice parki in trgi imamo pristojna dva koncesionarja Nigrad d.o.o. in Snaga d.o.o..	
NIGRAD		

4.1.4 Horizontalni ukrepi

4.1.4.1 ENERGAP	Lokalna energetska zasnova IZVEDBA UKREPA: Izvajali in analizirali smo naloge za doseg ciljev Lokalnega energetskega koncepta za MOM. V letu 2020 so potekale aktivnosti priprave novega lokalnega energetskega koncepta, imenovanega Lokalni energetske podnebni koncept Mestne občine Maribor(LEPK MOM)	0
---------------------------	--	---

4.1.4.2	Informiranje glede zmanjševanja toplotnih izgub stavb in spodbujanje takega zmanjševanja	
ENERGAP	IZVEDBA UKREPA:	334.822
EKO SKLAD	(subvencije EKO)	
JMSS	JMSS je izvedel naslednje ukrepe: - Zamenjavo starega stavbnega pohištva z novim energetske učinkovitost smo izvedli v 80 stanovanjih - Menjavo starih plinskih peči z novimi kondenzacijskimi pečmi smo izvedli v 21 stanovanjih - Izolacijska fasada za 120 stanovanj - Prezračevalne naprave z rekuperacijo vgrajene v 102 stanovanju ENERGAP Energap je v letu 2020 aktivno delovala na področju informiranja in ozaveščanja občanov kot tudi širše javnosti. Kljub ukrepom epidemije Covid-19 smo v Energap skozi vse leto 2020 v okviru področja energetskih obnov in možnosti pridobitve nepovratnih sredstev nudili brezplačna energetska svetovanja za občane obeh občin. Situaciji smo se prilagodili na način, da so svetovanja v času omejitev potekala zgolj po telefonu oz. po e-pošti, vendar nemoteno. Pri svetovanjih za občane smo sodelovali tudi z energetskimi svetovalci, ki delujejo v okviru nacionalne mreže ENSVET. Svetovanja so tudi v okviru pisarne ENSVET potekala v večini po telefonu, na željo občanov pa tudi v pisarni na Grajski ulici 7. V letu 2020 je bilo v okviru Energap izvedenih 316 osebnih svetovanj, 210 nasvetov je bilo podanih preko telefona. Občanom mesta Maribor in ostali javnosti so za obveščanje, osveščanje in izobraževanje na voljo spletne strani Energetske agencije za Podravje www.energap.si; www.tramob.si in www.energetskiprihranki.si s številnimi informacijami o učinkoviti rabi energije, rabi obnovljivih virov energije in trajnostni mobilnosti.	53.797 743.610 348.323

4.1.4.3 ENERGAP	<i>Vzpostavitev organiziranega energetskega upravljanja objektov v občinski lasti</i> IZVEDBA UKREPA: <i>Energap je v letu 2020 v okviru svojega rednega delovanja in delovnih nalog izvajala vse aktivnosti in naloge ukrepa 4.1.4.3 v MOM kot tudi v Občini Miklavž na Dravskem polju (v skladu s pogodbenimi obveznostmi).</i> <i>Ključne aktivnosti Energap v 2020:</i> <i>• Za 150 javnih objektov v lasti MOM smo vodili energetske knjigovodstvo (v okviru daljinskega energetskega upravljanja), katerih raba energije se posredno ali neposredno financira iz občinskega proračuna. Na podlagi teh podatkov se pripravljala vsa investicijska dokumentacija za energetske sanacije. Za vse stavbe nudimo redne informacije in pomoč, če nastopijo težave z energetske sistemi. Strokovnjak agencije zadevo na terenu preveri in če je možno tudi uredi (to je možno v ca 40 %). V nasprotnem primeru pokliče zunanega izvajalca. S takšnim načinom dela se prihranijo stroški.</i> <i>• Izvajali smo Uredbo o energetske upravljanju v javnem sektorju. Za MOM in občine v regiji smo pripravljali in vnašali podatke o javnih stavbah v program pristojnega ministrstva – Energetske knjigovodstvo, v skladu z Uredbo o upravljanju z energijo v javnem sektorju (Ur.l. RS, št. 52/16, 116/20), po kateri mora odgovorna oseba javne stavbe poročati ministrstvu do 31. marca za preteklo leto o rabi energije in stroških.</i> <i>• Spremljali in nadzirali smo izvajanje energetske sanacij v 10 vrtcih in osnovnih šolah v mestu Maribor in za njih pripravili letna poročila o doseganju zastavljenih kazalnikov ter o doseženih prihrankih poročali Ministrstvu za infrastrukturo, Direktoratu za energijo. V saniranih objektih smo pričeli z optimizacijo delovanja sistema.</i> <i>• V letu 2020 smo izvedli 18 energetske in termovizijske pregledov, 78 svetovanj za javne zgradbe, 200 svetovanj za individualne zgradbe, 14 svetovanj za mala in srednja podjetja ter izdali 6 energetske izkaznice za javne objekte v Mariboru.</i> <i>• Uporabnikom javnih objektov smo nudili stalno pomoč pri optimizaciji delovanja objektov in rabe energije, izvajali tehnične preglede sistemov, meritve temperatur (vlage, analizirali minule podatke o rabi energije) in uporabljali termovizijsko kamero.</i> <i>• Občinski upravi in projektni pisarni smo nudili pomoč pri pripravi poročil ter načrtovanju financ vezanih na energetske sanacije 24 objektov v lasti MOM.</i> <i>• Izvajali in analizirali smo naloge za doseg ciljev Lokalnega energetskega koncepta za MOM.</i> <i>• V letu 2020 so potekale aktivnosti priprave novega lokalnega energetskega koncepta, imenovanega Lokalni</i>	140.000
4.1.4.4 UKPP - SUP	<i>Rezervacija območij za nizkoenergetske gradnje masivnih lesenih objektov, ogrevanih z OVE, zasnovanih in postavljenih z upoštevanjem vrednosti in meril v okolju mesta prepoznavne identitete oziroma tradicionalne arhitekture</i> IZVEDBA UKREPA: <i>v sklopu priprave prostorskega akta se omogoča izvedba nizko ali ničenergijske objekte masivne lesene izvedbe. Posebnega območja, kjer bi bila izvedba tovrstnih objektov obvezna, občina ni določila, saj v zadnjem petletnem obdobju na območjih, kjer ni predvidena priključitev na omrežje daljinskega ogrevanja, ni bilo sprejetih aktov za individualno stanovanjsko gradnjo.</i>	0
4.1.4.5 MOP	<i>Natančna evidenca malih kurilnih naprav</i> IZVEDBA UKREPA:	0

DIMNIKARJI	V evidenco malih kurilnih naprav za MOM je vpisanih 42.109 kurilnih naprav. 88 % naprav je namenjenih ogrevanju in pripravi sanitarne tople vode, 9 % samo ogrevanju, ostale kategorije (drugo, ogrevanje zraka in samo priprava tople sanitarne vode) so zastopane s 3 %. Večina kurilnih naprav je centralnih (71 %). Prevladujejo male kurilne naprave na ZP (51 %), sledijo naprave na ekstra lahko kurilno olje (29 %) in naprave na lesno biomaso (18 %). Naprave na UNP so zastopane z 2 %. Med napravami na lesno biomaso je le 9 % naprav z visokim izkoristkom (peleti, polena, sekanci), 91 % naprav uporablja naravni les v vseh oblikah (drva, žagovina, kosi, odrezki, lubje, storži). 18 % vseh kurilnih naprav naj bi bilo po podatkih baze Evidim vgrajenih pred letom 1950. V skupini ostalih naprav je povprečna starost naprave 17 let. V tej skupini so najstarejše kurilne naprave na ELKO, ki so v povprečju stare 23 let (povprečno leto vgradnje 1997). Sledijo naprave na lesno biomaso – naravni les v vseh oblikah, ki so v povprečju stare 16 let (povprečno leto vgradnje 2004). Kurilne naprave na zemeljski plin in utekočinjen naftni plin so v povprečju stare 15 let (povprečno leto vgradnje 2005), najmlajše so visoko učinkovite naprave na lesno biomaso (polena, sekanci, peleti), saj so v povprečju stare 13 let (povprečno leto vgradnje 2007).	
4.1.4.6 ENERGETIKA	Sodelovanje sosednjih občin na področju ogrevanja IZVEDBA UKREPA:	0
PLINARNA	Plinarna: v sosednjih občinah Ruše, Šentilj, Hoče-Slivnica, Rače-Fram, Miklavž na Dravskem polju izvajamo gospodarsko javno službo operaterja distribucijskega sistema zemeljskega plina. V teh občinah je Plinarna Maribor lastnik plinovodnega omrežja in na lastne stroške izgrajuje plinovodno omrežje. Koncesijske pogodbe imamo podpisane še v občinah Starše in Selnica ob Dravi, kjer pa plinovodno omrežje še ni izgrajeno.	
ENERGAP	Energap: poleg sodelovanja z Občino Miklavž na Dravskem polju pri izvajanju odloka, sodelovali tudi z drugimi sosednjimi občinami, intenzivneje z Občino Hoče-Slivnica za katero smo pripravili tudi strokovne informacije v povezavi s posameznimi načini ogrevanja in možnostjo pridobitve subvencije. Občanom sosednjih občin smo bili na voljo za svetovanja in informacije v povezavi z pridobitvijo nepovratnih sredstev na področju ogrevanja.	

skupaj 4.1

4.2 Ukrepi na področju prometa

4.2.1 UKPP	Spodbujanje trajnostnega prevoza na ravni mesta IZVEDBA UKREPA:	0
SSVO	isto kot 4.2.6	

4.2.2 UKPP	Nadgradnja javnega potniškega prometa IZVEDBA UKREPA: Marprom: - povečal se je delež abonentskih vozovnic za 1,6% - podaljšanje linije št. 2 do Botaničnega vrta v Hočah - nakup vozovnice preko mobilne aplikacije (enkratne in polnjenje) - izvedba 6 integriranih linij za prevoz šoloobveznih otrok - usposodobitev RTPI sistema za obveščanje potnikov o prihodih v realnem času na postajačičih - vzpostavitev sistema na klic - Maister, nabava novega vozila - najem vozila na električni pogon za prevoz na liniji 8 (feniksbus) in mini Maister UKPP: Izvedena je bila nadgradnja sistema za prodajo vozovnic na avtobusih mestnega potniškega prometa z zagonom spletne platforme za prodajo vozovnic. Na avtobusih je bil uveden sistem MEDIABUS z interaktivnimi vsebinami za potnike na mestnih avtobusih	
4.2.3 UKPP	Zagotovitev parkiranja koles na avtobusnih in železniških postajališčih IZVEDBA UKREPA: Namestitev kolesarskih stojal na železniški postaji in v neposredni bližini avtobusne postaje, ter na drugih lokacijah v mestu. Izvedba parkirnih mest za skutereje in motorna kolesa na raznih lokacijah v mestu	20.000
4.2.4 UKPP	Nadgraditev obstoječih postaj/postajališč JPP za večjo prometno varnost in boljše standarde kakovosti storitev JPP IZVEDBA UKREPA: V letu 2020, je bilo izvedeno urejevanje avtobusnih postajališč s postavitvijo 33 avtobusnih nadstrešnic.	
4.2.5 UKPP	Trajnostna parkirna politika IZVEDBA UKREPA: Širitev belih con (območij plačljivega parkiranja), vzpostavitev novih parkomatov, prilagajanje brezstičnemu načinu parkiranja, postavitve informacijskih totemov za plačevanje parkirnine preko aplikacije EasyPark.	16.000
4.2.6 UKPP	Urejanje javnega potniškega prometa IZVEDBA UKREPA: V letu 2020 smo testirali popolnoma električno vozilo (midi bus za center mesta), z leto 2021 je v najemu in v floti avtobusnih vozil, kupili smo drugega Maistra in poleti uvedli dodatnega tretjega odprtega Maistra	
4.2.7 ENERGAP	Spodbujanje izdelave mobilnostnih načrtov in trajnostne mobilnosti IZVEDBA UKREPA: Energap: V okviru aktivnosti s področja informiranja in osveščanja posvečamo pozornost tudi trajnostni mobilnosti, predvsem mehkim ukrepom med katere spada tudi izdelava mobilnostnih načrtov. Informacije o pomenu in možnostih izdelave mobilnostnega načrta za ustanove, organizacije oz. podjetja ponujemo tudi na spletnih straneh www.energap.si in www.tramob.si. V letu 2020 nismo prejeli povpraševanja po izdelavi mobilnostnega načrta.	0
UKPP		

4.2.9 NIGRAD	Optimizacija zimskega posipanja in soljenja cest IZVEDBA UKREPA: V letu 2020 se je porabilo cca. 1000 t soli za posipavanje cest, svoje delo je opravljala tudi zimska služba s čiščenjem cest.	132.000
4.2.10 UKPP	Komunalna in delovna vozila, služba za prevoze s taksiji IZVEDBA UKREPA: UKPP:	570.000
SNAGA NIGRAD	Taksi služba je v letu 2020 razpolagala z naslednjimi vozili glede na ekološki standard: EVRO 1 in 2: 0 vozil EURO 3: 9 vozil EURO 4: 8 vozil EURO 5:15 vozil EURO 6: 41 vozil plin: 29 vozil Občina v skladu z odlokom spodbuja uporabo novejših vozil z nižjimi nadomestili. Nigrad Nabavilo ali zamenjalo se je vozilo MAN (EURO 6) in mehanizacija (šest bagrov in markirni stroj)	
4.2.11 UKPP	Spodbujanje elektromobilnosti in njen preboj IZVEDBA UKREPA: Postavitev novih polnilnic za električna vozila preko javnega razpisa MO Maribor za rabo javnih površin (predvideno število polnilnic 20), izvedba promocijskih aktivnosti v sklopu Evropskega tedna mobilnosti, brezplačno polnjenje na polnilnicah za električna vozila, ki so v lasti MO Maribor.	8.600
4.2.12 UKPP	Izboljšanje cestne infrastrukture, namenjene kolesarjem in pešcem IZVEDBA UKREPA: Ureditev kolesarske infrastrukture med MČ in KS (v sklopu tega projekta so se urejali naslednji odseki: Odsek 1.1 – Ptujška cesta (dolžina odseka, ki se je urejala je 3050 m, dvostransko) Odsek 1.3 – Ulica Pohorskega odreda(dolžina odseka, ki se je urejala je 855 m, enostransko) Odsek 2.1 – Šentiljska cesta(dolžina obravnavanega odseka je 2230 m, dvostransko) Odsek 2.2 – Partizanska cesta – Glavni trg(dolžina odseka, ki se je urejala je 1350 m, dvostransko) Odsek 4.1 – Limbuška cesta(Dolžina odseka, ki se je urejala je 1200 m, dvostransko) Izvajala so se naslednja dela: • Preplastitev oz. tlakovanje vozišča kolesarskih pasov • Preplastitev prehodov za pešce in kolesarje zaradi poškodb vozišča • Ureditev višine rešetk požiralnikov ter pokrovov jaškov, cestnih kap • Prestavitev ovir: prometne znake, stebre javne razsvetljave, oglaševalske table, betonska korita, stojala za kolesa, konfine,... • Prestavitev semaforjev, ki so bili na neprimernih lokacijah za kolesarja. • Izvedbo pogreznjenih robnikov pri prehodih za pešce in kolesarje vključno s klančinami 1:20	1.662.569

4.2.13 UKPP	Omejevanje in umirjanje prometa IZVEDBA UKREPA: V letu 2020 je bilo izvedeno nekaj ukrepov umirjanja prometa z dvignjenimi križišči, montažnimi hitrostrnimi ovirami: Ukrep z dvignjenim križiščem na križišču Kremplove in Wilsonove ulice, ukrep umirjanja prometa z montažnimi hitrostrnimi ovirami na Šolski ulici v Limbušu, ukrep umirjanja prometa z montažnimi hitrostrnimi ovirami na ulici Na podrtem, uvedba novih con 30 na Teznu, nakup treh novih radarskih tabel, Ureditev ceste z ukrepi umirjanja prometa v naselju Jelovec	125.000
4.2.14 UKPP	Odprava zastojev v prometu in zagotavljanje visoke pretočnosti prometa IZVEDBA UKREPA: Izvedba koordinacij delovanja semaforjev na Ptujski cesti in CPB, izvedba semaforizacije dveh križišč Zagrebška/Belokrajnska, ter Krekova/Strossmayerjeva. Izvedli smo tudi popolnoma avtomatiziran sistem najave pešcev na semaforiziranem prehodu za pešce na Krekovi in Mladinski ulici.	
4.2.15 UKPP	Spodbujanje uporabe okolju prijaznih osebnih avtomobilov IZVEDBA UKREPA:	2.768
SSVO	Sprememba odloka o občinskih cestah prehodno obdobje tri leta za uvoz v območje za pešce. SSVO je v sklopu ETM spodbujala vožnjo z Maistrom, pripravila karte območja voženj za slepe in slabovidne ter izdelala peš kažipote za prikaz razdalj med posameznimi točkami.	
4.2.18 UKPP	Ustanavljanje klubov lastnikov avtomobilov in skupna uporaba avtomobilov IZVEDBA UKREPA: V usklajevanju je predlog širitve mreže za souporabo avtomobilov v sklopu mreže Avant2Go. Predlaga se ureditev dodatnih 60 parkirnih mest za car sharing na javnih in zasebnih površinah v MO Maribor	0
4.2.19 UKPP	Spodbujanje prevoza na klic gibalno oviranim osebam in skupinam ljudi, ki nimajo ali ne želijo imeti osebnega avtomobila, ter prevoza z območij, kjer ni smiselno vzpostaviti JPP z rednim voznim redom (prevoz na »zahtevo«) IZVEDBA UKREPA: - ni realizirano, imeli smo predstavitev podjetja IGEA, ki bo podala ponudbo za pilotni projekt v območju za pešce.	0
4.2.20 UKPP	Spodbujanje trajnostnega prihoda v službo IZVEDBA UKREPA:	4.495
SSVO	SSVO je v sklopu Evropskega tedna mobilnosti spodbujala akcijo "Brez avtomobila na delovno mesto" in udeležencem podarila kombinirane mesečne karte, prav tako smo v tem času spodbujali trajnostni prevoz in trajnostni prihod v službo (MKM).	

4.2.22 UKPP	Ureditev kolesarskih stez in cestišč za uporabo koles ter odprava ključnih pomanjkljivosti za množično uporabo kolesa za dnevne opravke IZVEDBA UKREPA: Ureditev kolesarske infrastrukture med MČ in KS (v sklopu tega projekta so se urejali naslednji odseki: Odsek 1.1 – Ptujška cesta (dolžina odseka, ki se je urejala je 3050 m, dvostransko) Odsek 1.3 – Ulica Pohorskega odreda (dolžina odseka, ki se je urejala je 855 m, enostransko) Odsek 2.1 – Šentiljska cesta (dolžina obravnavanega odseka je 2230 m, dvostransko) Odsek 2.2 – Partizanska cesta – Glavni trg (dolžina odseka, ki se je urejala je 1350 m, dvostransko) Odsek 4.1 – Limbuška cesta (Dolžina odseka, ki se je urejala je 1200 m, dvostransko) Izvajala so se naslednja dela: • Preplastitev oz. tlakovanje vozišča kolesarskih pasov • Preplastitev prehodov za pešce in kolesarje zaradi poškodb vozišča • Ureditev višine rešetk požiralnikov ter pokrovov jaškov, cestnih kap • Prestavitev ovir: prometne znake, stebre javne razsvetljave, oglaševalske table, betonska korita, stojala za kolesa, konfine, ... • Prestavitev semaforjev, ki so bili na neprimernih lokacijah za kolesarja. • Izvedbo pogreznjenih robnikov pri prehodih za pešce in kolesarje vključno s klančinami 1:20	1.314.189
4.2.23 UKPP	Ureditev pločnikov, varni prehodi za pešce in odprava ključnih pomanjkljivosti za množično pešačenje kot načina opravljanja dnevnih opravkov IZVEDBA UKREPA: Ureditev varnega, pametnega prehoda za pešce na križišču Ljubljanske in Šilihove ulice v sodelovanju z zavarovalnico Triglav. Prav tako smo na območju občinskih cest izvedli nekaj prehodov za pešce na kontrastni modri podlagi, ki zagotavljajo večji nivo varnosti za pešce.	5.000
4.2.24 MKM	Sprotna in intenzivna promocija novih kolesarskih stez	0
UKPP	IZVEDBA UKREPA: V letu 2020 se je začel pripravljati nov koncept kolesarskega omrežja, ki temelji na 11 primarnih koridorjih. V dogovoru z vodstvom MO Maribor so bile trase usklajene. Promocija kolesarskih koridorjev in omrežja se bo začela v letu 2021.	0
SSVO		
4.2.25 MARPROM	Sprotna in intenzivna promocija uporabe JPP	0
MKM	IZVEDBA UKREPA: pripravljali različna obvestila (plakate, nalepke, slike za digitalne medije), s katerimi smo potnike pozivali k	

UKPP	spoštovanju zaščitnih ukrepov v JMPP, kot so uporaba obraznih mask, vzdrževanje varnostne razdalje, razkuževanje rok itd. Prva tako smo jih redno obveščali o vseh spremembah in novostih v JMPP, večinoma preko digitalnih platform – spletna stran, Facebook, elektronski zasloni na mestnih avtobusih ... Poleg tega smo v letu 2020 skupaj z Mestno občino Maribor okrepili promocijo brezplačnega prevoza z električnim mini vozilom Maister – »vožnjo na klic«. Tako smo pripravili novo vizitko z osnovnimi podatki o Maistru, ki smo jo nato razdelili po različnih točkah v mestu, kot so gostinski lokali v starem mestnem jedru, trgovine, trafike, Turistično informacijski center in drugi poslovni prostori. Pred koncem leta smo nato izpeljali še promocijsko kampanjo za novo spletno in mobilno aplikacijo za prodajo avtobusnih vozovnic, pri čemer smo prav tako uporabili izključno lastne obvestilne in oglasne površine.	
4.2.26 SSVO NVO	Promocija – kampanje: hoja in pohodništvo hoja in tek - maraton hoja in planinarjenje IZVEDBA UKREPA: Ukrepe na UzŠ smo izvajali preko programov Letnega programa športa, kjer smo izvajalcem sofinancirali izvedbo splošnih rekreativnih prireditev namenjenih občanom Maribora, ne samo zaradi rekreacije, temveč tudi za ozaveščanje, da s svojim športnim udejstvovanjem pozitivno vplivajo na okolje. Prireditve: GIBAJ MARIBOR - rekreacija za občane MOM ZIMSKI ŠPORTNI VIKEND - smučanje/smučarski tek//pohod ŠPORTNI VIKEND MARIBOR - pohod MB MESTNI TEK FESTIVAL MB ŠPORTA - promocija športnih panog URBANI POLMARATON ŠPORTNA POMLAD - promocija rekreacije ZZ ROLANO MESTO - rolanje Nočni tek na KALVARIJO	22.000 6.000 9.000 17.000 4.500 3.000 2.500 1.500 1.000
4.2.27 MKM	Kolesu prijazna vrtec in šola IZVEDBA UKREPA:	6.883
SSVO	UKPP	

UKPP	Kolesarjenje je vse bolj priljubljeno, saj pomeni prijetno obliko športnega življenja in zdrav, okolju prijazen način prevoza. Otrokom pomeni kolo še veliko več. Vožnja s kolesom je hkrati igra, prikazovanje sposobnosti in izražanje načina življenja. V osnovnih šolah poteka izobraževanje po programu S kolesom v promet. Sočasno s kolesarskimi izpiti na šolah poteka tudi akcija Varno kolo. Člani komisije za akcije pri Svetu za preventivo in vzgojo v cestnem prometu MOM s šolami sodelujejo pri pregledu koles in izvedbi praktičnega dela kolesarskega izpita. Osnovne šole prostovoljno sodelujejo tudi pri vzgojno preventivnih akcijah povezanih s kolesarjenjem, ki se izvajajo v okviru sprejetega programa SPV MOM za tekoče leto. Izvedene so bile naslednje akcije: - Kolo v prometu (izvedeno s člani komisije za akcije, kolesarski izpiti, sodelovanje pri praktičnem delu; Varno kolo-pregled koles) - Medobčinsko tekmovanje: Kaj veš o prometu; v letu 2020 ni bilo izvedeno zaradi razsajanja korona virusa - Bistro glavo varuje čelada: akcija v letu 2020 ni bila izvedena zaradi razsajanja korona virusa, bile pa naročene kolesarske čelade v okviru te akcije - Drugače na pot – v šolo s kolesom (v okviru ETM 2020). Stroški so bili manjši kot predhodno leto zaradi korona virusa in omejitev NIJZ-ja. MKM Zaradi epidemije Covid-19 so načrtovane aktivnosti v letu 2020 bile skrčene na minimum. Tako je bil izveden zgolj kolesarski poligon v sklopu ETM na Trgu svobode.	
4.2.28 MKM	Peš v šolo IZVEDBA UKREPA:	3.624
SSVO	V okviru razpisa za sofinanciranje nevladnih organizacij pri izvajanju okoljevarstvenih tem je SSVO financirala Slovenski zvezi za javno zdravje, okolje in tobačno kontrolo izvedbo pešbusa na osnovi šoli.	
UKPP	Enotedenski projekt PEŠBUS se izvaja v osnovnih šolah. V okviru projekta se otroke in starše nagovoreja k uporabi dobrih navad na področju trajnostne mobilnosti. Aktivna pot v šolo je pomembna tako za zdravje, samostojnost in socialni razvoj otrok. Pomembna prednost projekta je zagotovo ta, da se otroci lahko med seboj družijo. Projekt se izvaja po nekaterih OŠ po Mariboru, vendar sam projekt ni zaživel kot bi moral. Temu je deloma tako tudi, ker večino otrok, sploh pa najmlajših, v šolo pripeljejo starši sami.	
4.2.29 UKPP	Uvedba oziroma nadgradnja izposoje koles v občini IZVEDBA UKREPA: Pričetek postopka izbire zasebnega partnerja za vzpostavitev sistema izposoje/souporabe javnih koles v Mestni občini Maribor. Izvedba faze dialoga s ponudniki za določitev tehničnih rešitev sistema.	0
4.2.30 MKM	Delovanje mobilnostnega centra Maribor IZVEDBA UKREPA:	35.000
SSVO	Redno informiranje in svetovanje obiskovalcem infotočke o trajnostni mobilnosti in spremembah potovalnih navad. Nudjenje izposoje in servisa koles. Skrb za delovanje Bike&Ride sistema na železniški postaji (Kolesodvor). Izjavanje programa Bajkkuhna, ki je namenjen učenju in izmenjavi znanj o popravilu koles. Izvedba akcij zbiranja odsluženih koles in recikliranja. Vključevanje v promocijske in osveščevalne aktivnosti MO Maribor, zlasti v času okoljskih dni in Evropskega tedna mobilnosti.	

4.3 Ukrepi na drugih področjih

4.3.1 Podporni in drugi ukrepi

4.3.1.1 SSZ-SUP	<i>Povečanje učinkovitosti javne uprave za boljšo kakovost zraka</i> IZVEDBA UKREPA: - pošiljanje izhodne pošte po e-pošti namesto po fizični pošti, - predaja razpisne dokumentacije in vlog v pisarni za stranke je zmanjšana, ker stranke napotujemo, da vloge vlagajo po e-pošti, - uvaja se reševanje e-zadev, v letu 2020 jih je bilo kar 2496, - objava e-vlog na portalu e-uprava - je v fazi vzpostavitve povezave zalednih sistemov, ki bodo omogočili elektronsko reševanje e-vlog in tudi pošiljanje odločitev v varne predale vlagateljev vlog, - manj kurirskih poti z osebnim avtomobilom - zaradi združevanja organov na bližnjih lokacijah se zmanjšuje tudi potreba po prevozih gradiva z avtomobilom. <i>Zaradi navedenih ukrepov ni bilo neposrednih stroškov, so pa gotovo prihranki.</i>	0
4.3.1.2 UKPP	<i>Ozelenitev mesta Maribor</i> IZVEDBA UKREPA: <i>Zasajenih je bilo 300 kos dreves na različnih lokacijah Mestne občine Maribor v sklopu investicijskega vzdrževanja ter novogradenj. Ter večje število grmovnic na krožiščih in obcestnih pasovih.</i>	185.000
4.3.1.3 SSVO	<i>Delovanje posebnega spletnega mesta za kakovost zraka in njegovo izboljševanje</i> IZVEDBA UKREPA: <i>V okviru okoljske spletne strani prikazujemo meritve kakovosti zunanjega zraka za onesnaževala, mesečna in letna poročila in priporočila za občane v primeru večjega onesnaženja. Spletna stran se redno vzdržuje in posodablja glede aktualnih tem.</i>	2.000
4.3.1.5 SSVO	<i>Izobraževanje in ozaveščanje o kakovosti zunanjega zraka</i> IZVEDBA UKREPA : <i>Občane obveščamo o kakovosti zraka preko spletne strani, novic, člankov na spletnih straneh in delavnic. Spadajo v redni delokrog SSVO.</i>	0
4.3.1.6 SSVO	<i>Zmanjševanje ognjemetov in uporabe pirotehnik na območju občine</i> IZVEDBA UKREPA: <i>Vsako leto kabinet župana obvešča občane o škodljivosti in nezaželenosti pirotehnik in ognjemetov v medijih. SSVO prav tako pripravi članek o škodljivosti in objavo na občinski in okoljski spletni stani.</i>	0
4.3.1.7 UKPP-SUP	<i>Vključitev zagotavljanja kakovosti zraka v občinske akte</i> IZVEDBA UKREPA: <i>Ukrep se izvaja. Sestavni del vsakega prostorskega akta, ki se sprejema v MOM, so merila in pogoji glede varstva pred onesnaženjem zraka. Nanašajo se na ukrepe med gradnjo in obratovanjem. Prav tako se v sklopu prostorskega akta določi način ogrevanja/prezračevanja načrtovanih objektov, pri čemer ima prednost priključevanje na sistem daljinskega ogrevanja. Stroški so zajeti v strošek priprave prostorskega akta.</i>	0

4.3.1.9 UKPP-SUP	<i>Prostorsko načrtovanje v skladu s potrebo za izboljšanje kakovosti zraka</i> IZVEDBA UKREPA: <i>ukrep se izvaja v sklopu priprave tako strateškega kot izvedbenih prostorskih aktov v MOM. V okviru priprave strateškega prostorskega akta se zmanjšuje pritisk na ustvarjanje novih stavbnih zemljišč v odprtem prostoru. V sklopu priprave izvedbenih prostorskih aktov so določena merila in pogoji glede varstva pred onesnaženjem zraka. Pri ogrevanju se daje prednost daljinskemu sistemu ogrevanja. Za vsa kompleksnejša območja se načrtuje navezava na javni potniški promet. Promet v ožjem mestnem središču se ukinja. V sklopu prostorskih aktov se načrtujejo peš in kolesarske povezave ter prehodi čez območja. Strošek je zajet v strošku priprave prostorskega akta.</i>	0
----------------------------	---	---

4.3.2. Ukrepi gospodarstva

4.3.2.2 GZS	<i>Uveljavitev sistema ravnanja z okoljem</i> IZVEDBA UKREPA: <i>Štajerska gospodarska zbornica je izvedla anketo med slovenskimi podjetji v obliki vprašalnika, na katerega je odgovarjalo 13 podjetij. Od the podjetij jih ima 5 vzpostavljen sistem kakovosti ISO 9001, 2 podjetji sistem ravnanja z okoljem ISO 14000, in 1 podjetje sistem za ravnanje z okoljem EMAS. Evropskega znaka "ekolabel" (okoljska marjetica) ni pridobilo nobeno podjetje, ki je odgovarjalo na vprašalnik. 11 podjetij ima urejen sistem spremljanja porabe energije od tega jih 5 meni, da potrebujejo dodatna znanja s področja energetske učinkovitosti, 10 bi jih želelo sistem porabe energije izboljšati. Podjetja so spodbujala zaposlene k trajnostnemu prihodu v službo (4), nabavili so ekološko prijazne delovne stroje in prevoznasredstva (2) in zasajevali zeleno infrastrukturo v okolici podjetja (3). Podjetja so tudi zainteresirana za spletna usposabljanja s področja izboljšanja energetske učinkovitosti (9).</i>	0
4.3.2.6 SSVO	<i>Skupne naloge občine in gospodarstva (predstavitev odloka)</i> IZVEDBA UKREPA: ukrepa zaradi izrednih razmer ni bilo mogoče izvesti	0

5. Kratkoročni ukrepi

SSVO	<i>Priporočila občanom in institucijam za začasno zmanjšanje emisij delcev pri uporabi prometnih sredstev in kurilnih in drugih naprav v času večje onesnaženosti s PM10; zloženka</i> IZVEDBA UKREPA: <i>ukrep zajet v 4.3.1.3</i>	0
-------------	---	---

SKUPAJ 8.175.670